

Fai 'e Julie Cornelius-Huang
Makatu'unga 'i ha talanoa mo'oni

“Oku mau 'ekea 'a e faingamālie ke hū ki he 'Otua Māfima'fi 'o fakatatau ki he ngaahi tu'utu'uni 'a homau konisēnisi 'omautolū pē, pea tuku ki he kakai kotoa pē 'a e faingamālie tatau, 'o tukuange ke nau lotu, pe 'e founga fēfē, pe 'e fai 'i fē, pe ko e hā te nau lotu ki ai” (Ngaahi Tefito 'o e Tui 1:11).

Na'e fiefia 'a 'Ailani 'i he'ene 'a'ahi ki Taiuaní. Ne 'ave ia 'e he'ene kui tangatá, 'a 'ene Iéié, mo hono ki'i tuofefine ko 'Ilá ki he suú (zoo) pea 'i ha vaka tahi ki ha ki'i motu. Na'a nau ō ki ha ngaahi ngoue'anga faka'ofa'ofa ne fonu 'i he 'ulu mangó mo e 'ōketí. Pea na'a nau 'a'ahi ki ha mo'unga 'a ia ne feinga ai e fanga ngelí ke kaiha'asi 'enau me'akai! Na'e ilifia 'a 'Ila 'i he fanga ngelí, ka na'e pehē 'e 'Ailani ne nau faka'ofa'ofa.

Na'e fie ako'i 'e Iéié kia 'Ailani mo 'Ila 'a hona tupu-'angá. Na'á ne 'ave kinaua ke fe'iloaki mo honau kāingá kotoa pea ki ha ngaahi falekai ke na 'ahi'ahi'i ha ngaahi me'akai fo'ou. Ne akoako 'e 'Ailani hono faka'onga'i 'o e fanga ki'í va'akau kaí (chopsticks). Ne faka'au ke ne fu'u sai 'aupito.

'I ha 'aho 'e taha ne 'ave ai 'e Iéié 'a 'Ailani, 'Ila mo 'ena ongomātu'á ki ha feitu'u makehe. Ko ha fu'u fale lahi mo ha matapā lalahi pea mo ha faliki papa ngingila. Kimu'a pea nau hū ki lotó ne nau to'o honau suú. Ne

pehē 'e he Fine'eikí, “Ko ha feitu'u 'eni 'oku fie ma'u ai ke ke loto-'apasía. 'O hangē ko ia 'i he lotú.”

“Ko ha falelotu 'eni?” Ko e fehu'i ia 'a 'Ailaní. Na'e 'ikai ke tatau ia mo ha falelotu kuó ne sio ai. Ne piko hake e ngaahi tapa 'o e 'ato lanu kehekehe 'o e falé. Ne lue fakalongolongo mai ha ni'ihí 'i ha pulupulu lanu pulū fakapōpō'ulí 'i he matapaá.

Ne pehē 'e he Fine'eikí, “Meimei pē. Ko ha tempale Puta. Ka 'oku 'ikai ke mali pe sila'i e kakaí 'i heni 'o hangē ko ia 'i hotau ngaahi tempalé. Ko ha fale lotu ki he tui fakalotu 'a Iéié. 'Okú ne ha'u ki heni ke ako 'a e ngaahi akonaki 'a Putá mo tokoni ki he kakaí.”

Na'e tånaki atu 'e he Tangata'eikí, “'Okú ke manatu'i 'a e mofuike 'i Taiuani ne tau sio ai 'i he ongoongó he māhina 'e taha kuo hili? Ne tokoni 'a Iéié mo e kau ngāue tokoni kehe 'i he tempalé ni 'i he hili ko ia 'a e mofuiké.”

Ne fehu'i ange 'e 'Ila, “Ko e hā e me'a ne nau fai?”

Ne tali ange 'e he Tangata'eikí, “Oku ou tui na'a nau 'omi ha vai ki he kakaí mo fakama'a e ngaahi fale ne holó.” “Na'a nau tokoni foki ki he kakai ne mole honau ngaahi 'apí ke kumi ha feitu'u ke nau nofo ai.”

“Oi,” ko 'Ailani mai ia. Na'á ne mamali kia Iéié. “Ko ha fu'u ngāue lahi ia!”

'I he'enu hū ki he tempalé, ne fakatokanga'i 'e 'Ailani 'a 'ene lōngonoá mo 'ene nongá. Na'á ne sio takai holo peá ne fakatokanga'i ha 'imisi lahi ko ha papa tā tongitongi. Ne tu'u 'a 'Ila mo 'Ailani 'o sio fakamama'u.

“Ko Puta ē?” Ko e 'eke ange ia 'e 'Ilá.

Na'e kamokamo ange 'a e Fine'eikí.

Na'e lea ange 'a Iéié ki he Tangata'eikí 'i he lea faka-Siainá peá ne kuku fakataha hono ongo nimá pea punou tu'o tolu 'i mu'a 'i he tā tongitongi 'o Putá.

Na'e lea le'o si'i ange 'a e Tangata'eikí 'o pehē, “Oku ako'i mai 'e Iéié 'a e founga 'okú ne fakahaa'i ai 'ene faka'apa'apa kia Putá.”

Ne mahiki e kemo 'o 'Ailaní. “Oku 'ikai nai ko e . . . ?” Na'á ne feinga ke manatu'i ha me'a kuó ne fanongo ai kimu'a. “Oku 'ikai nai ko e lotu tamapuá ia?”

Ne pehē ange 'e he Tangata'eikí, “Oku 'ikai ke lotu e kāingalotu Putá ia kia Puta. Na'e hoko 'a Puta ko ha faiako mā'ong'onga, pea 'oku nau 'a'ahi ki hono tā tongitongi ke manatu'i 'a e me'a na'á ne ako'í.”

*“Ko ha tempale Puta,”
ko e Fine'eikí mai ia. “Ko
e tui fakalotu 'eni 'a Iéié.”*

Ne fanafana mai 'a e Fine'eikí, “'I he taimi 'oku punou ai e kakai 'i heni, ko 'enau fakahaa'i ia 'enau faka'apa'apa—'o hangē ko e lulululú.” “Oku punou 'a Iéié ke fakahaa'i 'ene faka'apa'apa kia Puta mo e me'a na'á ne ako'í.”

Ne puke mai 'e he Fine'eikí e nima 'a 'Ailani mo 'Ila. “Pea 'okú mo 'ilo ha me'a?”

“Ko e hā?” Ko e 'eke ange ia 'e 'Ilá.

“Ko e fānau kotoa 'eni 'a e 'Otuá. 'Okú Ne 'ofa 'iate kinautolu. 'Okú Ne 'ofeina 'enau fetokoni'akí.”

Ne sio atu 'a 'Ailani kia Iéié pea mo e kakai kotoa pē ne tangutu fakalongolongo. Na'á ne ongo'i māfana mo lelei 'i hono lotó peá ne 'ilo'i ko e mo'oni e me'a ne lea 'aki 'e he'ene Fine'eikí. Na'e fai 'e 'Ailani ha ki'i lotu ki he Tamai Hēvaní: “Fakamālō atu 'i hono tokoni'i au ke u fe'iloaki mo ha toe kongá lahi ange 'o Ho'o fānau.” ■

'Oku nofo e tokotaha na'á ne fai e talanoá 'i Tutá, USA.

Ko e Fānau Kotoa 'a e 'Otuá

